

ה"ת 48403/03/16 - חמדאן אבו סויס נגד המשרד לאיכות הסביבה רמלה מחוז מרכז

בית משפט השלום ברמלה

ה"ת 48403-03-16 אבו סויס נ' המשרד לאיכות הסביבה רמלה מחוז מרכז

בפני כבוד השופט הישאם אבו שחאדה
חמדאן אבו סויס ע"י עוה"ד מיכה הולבינגר
נגד
המשרד לאיכות הסביבה רמלה מחוז מרכז ע"י גבריאל
סנקר - מפקח המשטרה הירוקה

החלטה

1. בפני בקשה להחזרת תפוס, משאית מסוג וולוו ואשר נושאת מ.ר. 45-437-68, ואשר בבעלותו של המבקש ונתפסה על ידי המשיבה (להלן: **המשאית**).

התשתית הראייתית הרלוונטית

2. לאחר עיון בחומר החקירה הנני קובע כי קיים **חשד סביר** לגבי כל העובדות שלהלן:

א. ביום 8.2.16 המשאית נצפתה משליכה פסולת בניין בתוך פרדס "מהדרין פרי אור" ליד אור יהודה (להלן: **המקום**). מתוך עיון בתמונות שמופיעות בתיק החקירה, ברור שמדובר בפסולת בניין לכל דבר ועניין.

ב. ביום 10.2.16 המשאית נצפתה משליכה פסולת בניין באותו מקום. גם כאן, מתוך עיון בתמונות המצורפות לתיק החקירה, הפסולת שהושלכה עונה על ההגדרה של פסולת בניין. נהג המשאית היה בנו של המבקש שעוכב במקום ונחקר ולטענתו הוא עובד כשכיר אצל המבקש.

3. בעקבות האירוע מיום 10.2.16, המשאית נתפסה על ידי המשיבה, ומכאן הבקשה שבפני להשבתה לידי המבקש.

4. יתר על כן, מתיק החקירה עולה שכנגד המבקש הוגש כתב אישום לבית משפט השלום בראשון לציון במסגרת ת"פ 5989-08-15 לפיו המשאית שימשה להשלכת פסולת בניין ביום 27.10.14 (להלן: **כתב האישום**). ביום 31.1.16, המבקש הורשע, על פי הודאתו בכתב האישום, בביצוע של העבירות הבאות: עבירה של השלכת פסולת בניין ולכלוך ברשות הרבים לפי סעיפים 2, 4 ו-13(ג)(א1)(א) לחוק שמירת הניקיון התשמ"ד - 1984; עבירה של פינוי פסולת שלא כדין לפי סעיף 13(ב)(א4) ו-7(ד) לחוק שמירת הניקיון וכן בעבירה של ניהול עסק ללא רישיון בניגוד לסעיף 4 ו-14 לחוק רישוי עסקים התשכ"ח - 1968.

5. בעקבות האירוע נשוא כתב האישום, המשאית נתפסה על ידי המשיבה ובשלב מאוחר יותר, שוחררה בכפוף להפקדת ערבויות שונות שכללו הפקדה כספית, ערבות צד ג', התחייבות עצמית, עריכת פוליסת ביטוח מקיף למשאית כאשר המדינה תופיע כמותב בלעדי, רישום עיקול לטובת המדינה וכן צו האוסר על ביצוע דיספוזיציה במשאית או העברתה לאחר.

המסגרת הנורמטיבית לתפיסת המשאית

6. סעיף 6(2) לחוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה) תשע"א - 2011 קובע כדלקמן:

"6. התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חיקוק המנוי בתוספת, רשאי מפקח הגנת הסביבה שהוסמך לפקח על ביצוע אותו חיקוק -

(2) לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה כאמור; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969 (בסעיף זה - פקודת מעצר וחיפוש), בשינויים המחויבים;"

7. בסעיף 12 לתוספת לחוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה) תשע"א - 2011, מופיע חוק שמירת הניקיון, תשמ"ד - 1984.

8. סעיף 32(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] התשכ"ט - 1969(להלן: **"הפקודה"**) קובע כדלקמן:

"32. (א) רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה."

9. סעיף 33 לפקודה קובע את סמכותה של המשטרה להחזיק חפץ שהגיע לידיה לפי סעיף 32 לפקודה עד אשר יוגש לבית המשפט. סעיף 34 לפקודה קובע את סמכותו של בית משפט שלום לתת צו בענין מסירת התפוס למי שתובע זכות בו או לאדם פלוני או שינהגו בו בדרך אחרת. סעיף 35 לפקודה קובע כדלקמן:

"35. אם תוך ששה חודשים מיום תפיסת החפץ על יד המשטרה, או מיום שהגיע לידיה, לא הוגש המשפט אשר בו צריך החפץ לשמש ראיה ולא ניתן צו על אותו חפץ לפי סעיף 34, תחזיר המשטרה את החפץ לאדם אשר מידיו נלקח; אך רשאי בית משפט שלום, על פי בקשת שוטר מוסמך או אדם מעוניין, להאריך את התקופה בתנאים שיקבע."

10. התכליות העיקריות העשויות לעמוד מאחורי דבר תפיסתו של חפץ לפי הוראות הפקודה הן שלוש במספר: **תפיסה לצורך מניעה** - דהיינו תפיסת חפץ שקיים לגביו יסוד סביר כי הוא עשוי לשמש לביצוע עבירה (ראו סעיף 32 (א) לפקודה); **תפיסה לצורך הבטחת אפשרות חילוט עתידית** (סעיף 39 לפקודה); **תפיסת חפץ לצורך הצגתו כראיה במשפט** (סעיף 32 (א) לפקודה) (ראו: בש"פ 342/06 **לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל**, פורסם ב-"נבו", כבוד השופטת פרוקצ'יה).

11. רמת הראיות הנדרשת לצורך החזקתו של תפוס בטרם הגשת כתב אישום היא של **"יסוד סביר להניח"** כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה (לשון סעיף 32 (א) **לפקודה**). בפסיקה נקבע שרמה ראייתית זו דומה היא לרף הראיתי הנדרש לצורך מעצרו של אדם בטרם הגשת כתב אישום, שהינו **"חשד סביר"** לביצוע העבירה (בש"פ 8353/09 **מגאלניק נ' מדינת ישראל**, פורסם ב-"נבו", החלטה מיום 26.11.09, פסקה 12 לדברי כבוד השופטת ארבל, להלן - **מגאלניק**).

12. סמכות התפיסה של המשטרה לפי הפקודה כפופה לביקורת שיפוטית ובכל מקרה יש לערוך איזון ראוי בין ההגנה על הזכות הקניינית של הפרט לבין האינטרס הציבורי שבמניעת ביצוע עבירות בעזרת החפצים המאפשרים את ביצועם (בש"פ 6686/99 **עובדיה נ' מדינת ישראל** פ"ד נד (2) 464, 470). כמו כן, לא הרי תפיסת חפץ כהרי המשך ההחזקה בו. לפיכך, לא די לבדוק שתפיסת החפץ נעשתה לתכלית ראויה, אלא יש לבדוק שגם המשך החזקת החפץ בידי המשטרה אינו פוגע בבעל הזכות בחפץ במידה העולה על הנדרש (רע"פ 1792/99 גאלי נ' משטרת ישראל פ"ד נג (3) 312, 323).

13. במסגרת עריכת האיזון בין זכות הקניין של המבקש לבין הרצון להבטיח את מימושה של תכלית תפיסתו של הנכס על בית המשפט להתחשב בתכלית הקונקרטית המונחת בבסיס תפיסתו של החפץ. משנתבררה תכלית (או תכליות) תפיסת החפץ ששחרורו מתבקש, על בית המשפט לקבוע האם ניתן להשיג תכלית קונקרטית זו על דרך של קביעת **"חלופת תפיסה"**, היינו על ידי שחרור החפץ בתנאים הבאים להבטיח את מימוש תכלית התפיסה וזאת על מנת להביא לפגיעה פחותה בזכות הקניין של בעל

הזכות בחפץ התפוס (בש"פ 9469/09 **זיאדנה נ' מדינת ישראל**, פורסם ב-"נבו", ניתן ב- 3.12.09 פסקה 5 להחלטתו של כבוד השופט פוגלמן).

עבירות חוזרות באותה משאית כבסיס להמשך תפיסתה

14. בית המשפט העליון עמד במספר רב של מקרים על חשיבות השמירה על איכות הסביבה כערך מוגן בפני עצמו ועל הצורך להחמיר בענישתם של אלה שפוגעים באיכות הסביבה. בנוסף, בעת שמדובר בתפיסה של רכבים או משאיות ששימשו לביצוע עבירות של פגיעה באיכות הסביבה, כגון בשל הפרה של הוראות חוק שמירת הניקיון תשמ"ד - 1984, בית המשפט הקפיד הקפדה יתרה עם בעלי המשאית בסיטואציות שבהן היה מדובר בעבריינים חוזרים. במקרים מעין אלה, בית המשפט העדיף את האינטרס הציבורי של הגנה על הציבור מפני אלה שפוגעים בסביבה שלא כדין, על פני האינטרס הפרטי של הבעלים של אותם רכבים או משאיות. בעת שמדובר באירוע בודד וחד פעמי הנטייה היא לשחרר את המשאית. לעומת זאת, כאשר מדובר באירוע חוזר, המשאית תישאר תפוסה על מנת למנוע פגיעה חוזרת בסביבה (ראו בעניין זה בש"פ 4180/11 **מ.ג.ש מיכאל עבודות בטון ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] ניתן ביום 10.6.11 ע"י כבוד השופט הנדל; רע"פ 6990/10 **דדון חזי וציון 1992 בע"מ נ' מדינת ישראל** [פורסם באתר בתי המשפט] ניתן ביום 24.11.10 על ידי כבוד השופט רובינשטיין; רע"פ 8478/10 **יוסף אליאס נ' מדינת ישראל -המשרד להגנת הסביבה**, ניתן ביום 24.11.10 על ידי כבוד השופט רובינשטיין; רע"פ 607/11 **ע.אלחי דאוד עבודות עפר ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל**, פורסם באתר בתי המשפט, ניתן ביום 21.3.11 על ידי כבוד השופט ג'ובראן; רע"פ 9747/08 **תחריר נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] ניתן ביום 20.11.08 על ידי כבוד השופט ג'ובראן; רע"פ 6292/10 **הובלות עבוד בע"מ נ' המשטרה הירוקה המדור לאיכות הסביבה**, פורסם באתר בתי המשפט, ניתן ביום 5.10.10; רע"פ 10301/07 **עודה נ' מדינת ישראל**, פורסם באתר בתי המשפט, ניתן ביום 13.12.07 ע"י כבוד השופט לוי).

15. כמו כן נקבע בפסיקה כי הביטוי "רשות רבים" לצורך סעיף 1 לחוק שמירת הניקיון, יש לתת לו פרשנות מרחיבה כך שהינו כולל גם שטח פרטי (רע"פ 8478/10 **יוסף אליאס נ' מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה**, פורסם באתר בתי המשפט ניתן ביום 24.11.10 ע"י כבוד השופט רובינשטיין, פסקאות ו-ז להחלטה).

16. במקרה שבפני, אותה משאית ממשיכה לשמש לביצוע עבירות של השלכת פסולת ברבים בניגוד לחוק שמירת הניקיון. במסגרת כתב האישום שהוגש כנגד המבקש, המשאית נתפסה בעבר בשל ביצוע עבירות דומות. למבקש ניתנה הזדמנות קודמת בכך שבית המשפט שחרר את המשאית בכפוף לתנאים מגבילים שיאפשרו את המשך השימוש במשאית, וזאת על מנת להגן על חופש העיסוק של המבקש, ותוך התחשבות בנסיבותיו האישיות לרבות אי פגיעה בפרנסתו.

17. שחרור המשאית במסגרת התיק נשוא כתב האישום שכאמור, הנאשם כבר הורשע בביצוע העבירות

שפורטו בו, היה בו משום הבעת אמון של בית המשפט במבקש לדאוג לכך שהמשאית לא תמשיך לשמש לביצוען של עבירות בתחום איכות הסביבה. המבקש, או מי מטעמו, הפרו את האמון שניתן בהם.

18. בנסיבות אלה, לא מצאתי נימוק מיוחד שיצדיק את שחרור המשאית בשנית וקיימת תזוזה של נקודת האיזון לעבר המשך החזקתה של המשאית. המשיבה הבהירה כי בכוונתה לבקש לחלט את המשאית בהמשך ודי בכך על מנת להשאיר את המשאית תפוסה. בנוסף, קיימת עילה תפוסה נוספת והיא מניעת ביצוען של עבירות נוספות באותו תחום.

19. לאור כל האמור לעיל, הבקשה לשחרור המשאית נדחית.

20. קבעתי דיון ליום 12.4.16 בפני לצורך שימוע ההחלטה, אך מאחר וההחלטה מוכנה, הדיון שקבעתי לעיל מבטל.

המזכירות תשגר העתק ההחלטה באמצעות הפקסימיליה והדואר לבאי כוח הצדדים. כמו כן, תעדכן את באי כוח הצדדים טלפונית בדחיפות על ביטול מועד הדיון.

המשיבה תדאג לשלוח נציג מטעמה על מנת לקבל בחזרה את חומר החקירה שנמסר לעיוני.

ניתנה היום, כ"ח אדר ב' תשע"ו, 07 אפריל 2016, בהעדר הצדדים.